

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PREHRAMBENO-BIOTEHNOLOŠKI FAKULTET**

**PRAVILNIK O ZAVRŠNIM I DIPLOMSKIM RADOVIMA TE
ZAVRŠNIM I DIPLOMSKIM ISPITIMA**

rujan 2021.

Na temelju članka 83. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07 - OUSRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 - OUSRH, 60/15 - OUSRH i 131/17, u daljnjem tekstu: ZZDVO), članka 53. Pravilnika o studiranju na preddiplomskim i diplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu od 8. srpnja 2008. (Klasa: 602-04/08-10/30, Urbroj: 380-04-39-08-1) i članka 20. stavka 5., a u svezi s člankom 30. Statuta Prehrambeno-biotehnoškog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetsko vijeće Prehrambeno-biotehnoškog fakulteta na 11. redovitoj sjednici u akademskoj godini 2020./2021. održanoj 28. rujna 2021. godine, donijelo je

PRAVILNIK

o završnim i diplomskim radovima te završnim i diplomskim ispitima

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Pravilnikom o završnim i diplomskim radovima te završnim i diplomskim ispitima (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuju se pravila o izradi završnog/diplomskog rada, pravila polaganja završnog/diplomskog ispita i načina objavljivanja završnih/diplomskih radova, prava i obveze pristupnika, mentora, Odbora za završne i diplomske radove te ostala pitanja u vezi sa završnim ispitom na preddiplomskom, odnosno diplomskim ispitom na diplomskom studiju Prehrambeno-biotehnoškog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (u daljnjem tekstu: Fakultet). Završni i diplomski ispit obuhvaća proces od trenutka prijave, izrade pa do polaganja završnog/diplomskog ispita pred povjerenstvom.
- (2) Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

II. ODBOR ZA ZAVRŠNE I DIPLOMSKE RADOVE

Članak 2.

- (1) Cjelokupnim postupkom vezanim uz završni/diplomski ispit koordinira Odbor za završne i diplomske radove (u daljnjem tekstu: Odbor).
- (2) Odbor se sastoji od predsjednika i članova Odbora koje potvrđuje Fakultetsko vijeće.
- (3) Predsjednika Odbora predlaže dekan Fakulteta.
- (4) Ostale članove Odbora predlažu Zavodi Fakulteta iz reda djelatnika Zavoda izabranih u znanstveno-nastavna zvanja.
- (5) Predstavnike djelatnika izabranih u suradnička zvanja i predstavnike studenata preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija u Odbor predlažu njihove grupacije.
- (6) Voditelji preddiplomskih studija obavezni su članovi Odbora.
- (7) Mandat predsjednika i članova Odbora traje tri godine i može se ponoviti.

(8) Odbor je nadležan za:

- koordinaciju objava tema završnih i diplomskih radova,
- analizu, doradu i kontrolu prijavljenih tema završnih i diplomskih radova,
- izradu i doradu Uputa za prijavu, izradu i obranu završnih i diplomskih radova,
- izradu i doradu Pravilnika o završnim i diplomskim radovima te završnim i diplomskim ispitima
- koordinaciju postupaka vezanih uz završne i diplomske ispite,
- kontrolu završnih i diplomskih radova,
- predlaganje Fakultetskom vijeću rokova za predaju završnih i diplomskih radova,
- podnošenje izvješća o radu Odbora.

(9) Djelatnost Odbora provodi se na sjednicama koje saziva predsjednik Odbora, u pravilu jednom mjesечно. U slučaju spriječenosti predsjednika Odbora, mijenja ga član Odbora kojeg ovlasti predsjednik.

III. PRISTUPNIK, MENTOR, KOMENTOR, STRUČNO VIJEĆE PREDDIPLOMSKIH STUDIJA, POVJERENSTVO ZA OCJENU I OBRANU

Pristupnik

Članak 3.

Pristupnik je student koji ispunjava ove uvjete:

- a) za završni rad: upisan predmet Praksa i završni rad.
- b) za diplomski rad: upisan predmet Uvod u diplomski rad odnosno Diplomski rad.

Mentor

Članak 4.

- (1) Mentor **završnog rada** (na preddiplomskom studiju) može biti zaposlenik Fakulteta, izabran u znanstveno-nastavno, nastavno ili suradničko zvanje s akademskim stupnjem doktora znanosti.
- (2) Mentor **diplomskog rada** (na diplomskom studiju) može biti zaposlenik Fakulteta, izabran u znanstveno-nastavno zvanje docenta ili u više znanstveno-nastavno zvanje.
- (3) Mentor završnog i diplomskog rada može biti i osoba koja nije zaposlenik Fakulteta, izabrana u znanstveno-nastavno zvanje, a koja je nositelj predmeta na preddiplomskom ili diplomskom studiju Fakulteta.
- (4) Mentor je odgovoran za dodjelu teme, stručno vođenje pristupnika tijekom izrade rada te za odgovarajuću znanstveno-stručnu razinu završnog, odnosno diplomskog rada.
- (5) Svaki potencijalni mentor dužan je predložiti popis tema **završnih radova i tematskih područja diplomskih radova** najkasnije 15. dana nakon početka semestra u kojem se završni/diplomski rad upisuje.

Komentor

Članak 5.

- (1) Ukoliko se završni/diplomski rad izrađuje izvan Fakulteta u instituciji koja pruža mogućnost znanstveno-istraživačkog rada u pripadajućem znanstvenom polju, vođenje izrade završnog/diplomskog rada može se povjeriti komentoru, uz obavezno imenovanje mentora na Fakultetu.
- (2) Komentor završnog/diplomskog rada može biti zaposlenik institucije u kojoj se rad izrađuje, izabran

u znanstveno zvanje znanstveni suradnik ili u više znanstveno zvanje.

- (3) Ukoliko se diplomski rad izrađuje izvan Republike Hrvatske, komentor diplomskog rada može biti zaposlenik institucije u kojoj se rad izrađuje minimalno s akademskim stupnjem doktora znanosti.
- (4) Stručnjaci iz tematskog područja završnog/diplomskog rada iz gospodarstva ili drugih institucija u i izvan Republike Hrvatske te zaposlenici Fakulteta izabrani u znanstveno-nastavno, nastavno ili suradničko zvanje, ukoliko je to opravdano, navode se u Temeljnoj dokumentacijskoj kartici kao Pomoć pri izradi završnog/diplomskog rada. Za završni rad izrađen na Fakultetu, kao pomoć pri izradi završnog rada može biti naveden samo jedan zaposlenik Fakulteta.

Stručno vijeće preddiplomskih studija

Članak 6.

Članovi Stručnog vijeća odgovarajućeg preddiplomskog studija su izvoditelji nastave na predmetima preddiplomskog studija.

Povjerenstvo za ocjenu i obranu završnog/diplomskog rada/ispita

Članak 7.

- (1) Prijavljeni završni rad odobrava Stručno vijeće odgovarajućeg preddiplomskog studija, a završni rad pristupnika ocjenjuje mentor.
- (2) Prijedlog Stručnog povjerenstva kod ocjene i obrane diplomskog rada predlaže mentor, a povjerenstvo se sastoji se od 3 člana od kojih je jedan mentor, a ostala dva predsjednik i član povjerenstva. Mentor predlaže i jednog zamjenskog člana povjerenstva koji mijenja bilo kojeg od članova povjerenstva u slučaju njihove odsutnosti tijekom ocjene i obrane diplomskog rada. U sastavu povjerenstva (uključujući i zamjenskog člana) samo dva člana mogu biti iz Laboratorija ili Kabineta u kojem je diplomski rad izrađen.
- (3) Članovi Stručnog povjerenstva kod obrane i ocjene diplomskog rada mogu biti zaposlenici Fakulteta izabrani u znanstveno-nastavno zvanje docenta ili u više znanstveno-nastavno zvanje, kao i zaposlenici srodnih institucija izabrani u pripadajuće znanstveno polje i znanstveno zvanje znanstveni suradnik ili u više znanstveno zvanje. Komentor, ako je imenovan, može također biti član Stručnog povjerenstva.
- (4) Za diplomski studijski program „Bioproceno inženjerstvo” povjerenstvo osim mentora diplomskog rada obvezno čini bar jedan od nastavnika obveznih predmeta i bar jedan od nastavnika iz A1 ili A2 skupine izbornih predmeta na ovom studijskom programu. Ako je imenovan komentor diplomskog rada on može zamijeniti jednog od člana povjerenstva tj. nastavnika obaveznog predmeta ili nastavnika iz A1 i A2 skupine izbornih predmeta.
- (5) Odbor daje potvrdu o sastavu Povjerenstva za ocjenu i obranu diplomskog rada ili predlaže novo ukoliko predloženo povjerenstvo nije u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

IV. ZAVRŠNI I DIPLOMSKI ISPIT

Članak 8.

- (1) Preddiplomski studij završava izradom završnog rada i polaganjem završnog ispita, a diplomski studij

izradom diplomskog rada i polaganjem diplomskog ispita.

- (2) Završnim odnosno diplomskim radom pristupnik treba dokazati da je sposoban primijeniti teoretsko i praktično znanje stečeno tijekom studija i pokazati da može uspješno rješavati zadatke svoje struke na razini akademskog naziva kojeg stječe diplomom.
- (3) U prilogu ovog Pravilnika date su upute o pripremi za rad, planiranju i izvođenju eksperimenata, obradi rezultata, pisanju završnog (Prilog1) odnosno diplomskog rada (Prilog 2) te ocjenjivanju i postupku obrane završnog/diplomskog ispita, koje se primjenjuju na sve završne/diplomske radove nastale na Fakultetu.

Odabir mentora i teme

Članak 9.

- (1) Pristupnik odabire mentora i temu završnog rada u 6. semestru preddiplomskog studija (Obrazac OB-US-16), odnosno diplomskog rada u 3. semestru diplomskog studija s popisa prijedloga tema i tematskih područja završnih/diplomskih radova.
- (2) Tema završnog/diplomskog rada mora biti definirana tako da pristupnik rad može izraditi sukladno studijskim programom propisanim ECTS bodovima.
- (3) Ukoliko pristupnik izrazi želju za izradom diplomskog rada u drugoj instituciji, u dogovoru s mentorom, a putem Ureda preddiplomskih i diplomskih studija, predaje Odboru Zamolbu za izradu diplomskog rada izvan PBF-a (OB-US-10). Odbor upućuje pristupnika na izradu diplomskog rada u drugu instituciju (OB-US-11-1; OB-US-11-2). Popunjeni obrasci pohranjuju se u Uredu preddiplomskih i diplomskih studija. Eksperimentalni dio završnog rada pristupnik također može, u dogovoru s mentorom, izraditi izvan Fakulteta (OB-US-25).
- (4) Tema završnog/diplomskog rada odabire se za tekuću akademsku godinu. Ako pristupnik bez opravdanog razloga ne započne s izradom završnog/diplomskog rada u zadanom roku, obavezan je ponovno pokrenuti postupak odabira teme i mentora.

Izrada završnog i diplomskog rada

Članak 10.

- (1) Praktični rad je opcionalan pri izradi završnog rada, a obavezan pri izradi diplomskog rada.
- (2) Mentor u dogovoru s pristupnikom određuje program rada, definira ciljeve rada i postavlja hipotezu/hipoteze. U biotehničkom i prirodoslovnom znanstvenom području istraživanja su povezana s izvođenjem eksperimenata, a planiranje eksperimenata i prikupljanje i analiza podataka važan je i odgovoran rad kojem pristupnici pristupaju savjesno i odgovorno, vode dnevnik rada te o tijeku izrade završnog/diplomskog rada pristupnik redovito izvještava mentora i/ili komentora.
- (3) Nakon završenog eksperimentalnog dijela izrade rada pristupnik je dužan u roku od devedeset (90) dana napisati radnu verziju rada te ga u tiskanoj ili elektroničkoj inačici predati mentoru/komentoru na pregled. Sadržaj, stil, organizacija i tehničko uređenje teksta završnog/diplomskog rada navedeno je u uputama u prilogu ovog Pravilnika.
- (4) Mentor je obavezan, u roku od 15 radnih dana od datuma predaje završnog/diplomskog rada pristupnika, očitovati se o prihvatljivosti rada. Ukoliko mentor smatra da rad nije napisan u skladu s uputama ili rad nema zadovoljavajuću znanstveno - stručnu razinu, vraća pristupniku rad na doradu. Ovaj postupak se ponavlja onoliko puta koliko je potrebno da se postigne kvaliteta rada propisana u

Prilogu 1 odnosno Prilogu 2 ovog Pravilnika.

- (5) U slučaju duže spriječenosti mentora (specijalizacija, bolest, i sl.) Prodekan za nastavu imenovat će zamjenu za mentora.

Predaja završnog rada i polaganje završnog ispita

Članak 11.

- (1) Završni ispit podrazumijeva usmeno i javno izlaganje završnog rada u prisustvu prodekana za nastavu, voditelja studija, mentora te auditorija u prostorijama Fakulteta.
- (2) Pristupnik može pristupiti polaganju završnog ispita nakon što je položio sve ispite svog studijskog programa i nakon što je napisao rad kojeg je odobrio mentor.
- (3) Završni rad zadaje se, piše i izlaže na hrvatskom jeziku.
- (4) U cilju pokretanja postupka ocjene i obrane završnog rada/ispita mentor, u dogovoru s pristupnikom, dostavlja konačnu verziju rada Stručnom vijeću odgovarajućeg preddiplomskog studija putem Odbora i Ureda preddiplomskih i diplomskih studija online prema rokovima za predaju završnog rada prihvaćenim od strane Fakultetskog vijeća i objavljenim na sustavu za e-učenje Merlin.
- (5) Član Stručnog vijeća preddiplomskih studija upoznaje mentora i pristupnika s primjedbama na dostavljeni i pregledani rad. Pristupnik u dogovoru s mentorom prihvaća/ne prihvaća primjedbe i ispravlja rad nakon čega može pristupiti javnom izlaganju završnog rada tj. polaganju završnog ispita.
- (6) Ured preddiplomskih i diplomskih studija obavještava pristupnika o točnom terminu polaganja završnog ispita putem mrežne stranice Fakulteta i sustava za e-učenje Merlin.
- (7) Pristupnik je dužan uvezati tri (3) primjerka završnog rada od čega nakon uspješno završene obrane završnog rada jedan primjerak zadržava mentor, jedan primjerak uručuje se pristupniku po završenoj obrani, a jedan se primjerak arhivira u knjižnici Fakulteta.
- (8) Završni rad/ispit pristupnika ocjenjuje mentor. Kriteriji za ocjenu završnog rada/ispita sastavni su dio Uputa za izradu završnog rada i polaganje završnog ispita (Prilog 1).
- (9) Nakon uspješno obranjenog završnog ispita, pristupniku se izdaje Potvrda o završenom preddiplomskom studiju koja vrijedi dok mu se ne uruči diploma u skladu s člankom 31. Statuta Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- (10) Voditelji preddiplomskog studija dužni su, u suradnji s djelatnikom Ureda preddiplomskih i diplomskih studija, voditi evidenciju o pristupnicima koji su predali završni rad.

Predaja diplomskog rada i polaganje diplomskog ispita

Članak 12.

- (1) Diplomski ispit održava se usmeno, a sastoji se od obrane Diplomskog rada i provjere znanja pristupnika iz područja Diplomskog rada.
- (2) Pristupnik može pristupiti polaganju diplomskog ispita nakon što je položio sve ispite svog studijskog programa i nakon što je napisao diplomski rad kojeg je odobrio mentor.
- (3) Diplomski rad zadaje se, piše i brani na hrvatskom jeziku. Odbor može, na temelju traženja pristupnika (OB-US-13-2) te uz suglasnost mentora, odobriti pisanje i obranu diplomskog rada na engleskom jeziku

ukoliko je većina eksperimentalnog rada napravljena izvan Republike Hrvatske. U cilju pokretanja postupka ocjene i obrane diplomskog rada/ispita mentor, u dogovoru s pristupnikom, dostavlja konačnu verziju rada te Obrazac OB-US-13-1/ OB-US-13-2 Prijava diplomskog rada s prijedlogom Stručnog povjerenstva za ocjenu i obranu diplomskog rada Odboru putem Ureda preddiplomskih i diplomskih studija online prema rokovima za predaju diplomskog rada prihvaćenim od strane Fakultetskog vijeća i objavljenim na sustavu za e-učenje Merlin.

- (4) Članovi Odbora daju primjedbe na dostavljeni i pregledani rad (Obrazac OB-US-14-1/OB-US-14-2). Pristupnik u dogovoru s mentorom prihvaća/ne prihvaća primjedbe i ispravlja rad. Predsjednik Odbora svojim potpisom na Obrascu OB-US-15 potvrđuje da je rad napisan u skladu s Uputama za pisanje Diplomskog rada.

Članak 13.

Odbor može zatražiti nadopunu diplomskog rada u slučaju negativnih ocjena po kriterijima 1-3 (RU-US-01 Radna uputa članovima Stručnog povjerenstva za ocjenjivanje diplomskog rada). U tom slučaju nadopunjen diplomski rad ponovo se predaje na nekom od sljedećih rokova za predaju diplomskih radova.

Članak 14.

Diplomski rad ocjenjuju članovi Stručnog povjerenstva (Obrazac OB-US-15), potvrđeni od strane Odbora. Članovi Stručnog povjerenstva moraju imati na raspolaganju najmanje sedam (7) radnih dana od dana kad im je Pristupnik predao diplomski rad do termina obrane. Članovi Stručnog povjerenstva nakon što pročitaju diplomski rad, pristupniku daju usmene i pismene prijedloge za moguća poboljšanja rada koje pristupnik u dogovoru s mentorom razmatra/uvažava i ispravlja diplomski rad.

Članak 15.

Pristupnik može pristupiti obrani diplomskog ispita pred povjerenstvom nakon što su svi članovi Stručnog povjerenstva potpisali Obrazac OB-US-15 čime potvrđuju da se rad prihvaća. Prije obrane pristupnik je dužan uvezati tri (3) primjerka diplomskog rada od čega nakon uspješno završene obrane diplomskog rada jedan primjerak zadržava mentor, jedan primjerak uručuje se pristupniku po završenoj obrani, a jedan primjerak se pohranjuje u knjižnici Fakulteta.

Članak 16.

Obrana diplomskog rada je usmena i javna. Obrana diplomskog rada se provodi pred Stručnim povjerenstvom i auditorijem u prostorijama Fakulteta prema predviđenom protokolu (RU-US-02). U slučaju spriječenosti predsjednika povjerenstva, mentora ili člana povjerenstva mijenja ih zamjenski član povjerenstva te u iznimnim situacijama Prodekan za nastavu.

Iznimno, ukoliko se radi o radu koji sadrži rezultate važne za prijavu patenta, tvorničke recepture i sl., Prodekan za nastavu ograničit će javnost obrane diplomskog rada, a svi sudionici uključeni u postupak ocjene i obrane diplomskog rada na zahtjev mentora i predsjednika Odbora potpisuju izjave o čuvanju tajnosti podataka (OB-US-23; OB-US-24).

Članak 17.

- (1) Nakon obrane diplomskog rada članovi Stručnog povjerenstva samostalno ocjenjuju diplomski rad

(RU-US-01; RU-US-01-2). Ukoliko pristupnik ne pristupi obrani diplomskog rada u zakazanom terminu, konačna ocjena je negativna.

(2) Djelatnik Ureda preddiplomskih i diplomskih studija vodi evidenciju o provedenim diplomskim ispitima u Knjizi diplomskih studija.

Članak 18.

Nakon uspješno položenog diplomskog ispita, pristupniku se izdaje Potvrda o završenom diplomskom studiju koja vrijedi dok mu se ne uruči diploma u skladu s člankom 31. Statuta Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Osim diplome na hrvatskom jeziku, na zahtjev pristupnika i o njegovu trošku, može se izdati u istom formatu i diploma na engleskom jeziku.

Članak 19.

Promociju prvostupnika i magistara struke obavlja dekan Fakulteta u prisutnosti prodekana za nastavu kao promotora.

V. Pohrana i javna objava završnog/diplomskog rada

Članak 20.

- (1) Pohrana i javna objava završnog/diplomskog rada provode se u skladu s odredbama ZZDVO-a.
- (2) Knjižnica Fakulteta pohranjuje završne i diplomatske radove dostavljene u elektronskom obliku od strane pristupnika u institucijski repozitorij koji je dio Nacionalnog repozitorija završnih i diplomskih radova.
- (3) Prilikom pohrane rada u institucijski repozitorij pristupnik daje izjavu o autorstvu i odobrenju za pohranu i objavu rada te izjavu o kategoriji javnosti rada (rad u otvorenom pristupu; rad dostupan nakon...; rad dostupan samo djelatnicima/studentima ustanove; rad nije dostupan – iznimno, ukoliko se radi o radu koji sadrži rezultate važne za prijavu patenta, tvorničke recepture i sl.).
- (4) Jedan primjerak uvezanog završnog/diplomskog rada pristupnik također dostavlja u knjižnicu Fakulteta.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Sastavni dijelovi ovog Pravilnika su:

Prilog 1 - Upute za izradu završnog rada i polaganje završnog ispita
OB-US-16 Prijava teme završnog rada
OB-US-25 Uputnica za izradu završnog rada
Predlošci za pisanje završnog rada (teorijskog i eksperimentalnog)

Prilog 2 - Upute za izradu diplomskog rada i polaganje diplomskog ispita
OB-US-10 Molba za izradu diplomskog rada izvan PBF-a
OB-US-11 -01/ OB-US-11 -02 Uputnica za izradu diplomskog rada/Graduate thesis assignation form

OB-US-13-01/ OB-US-13-02 Prijava diplomskog rada/Thesis application
OB-US-14-01/ OB-US-14-02 Primjedbe odbora za završne i diplomske radove/Comments of the theses committee
OB-US-15-01/ OB-US-15-02 Ocjena diplomskog rada/Thesis grade
OB-US-23 Izjava studenta o čuvanju tajnosti podataka
OB-US-24 Izjava sudionika u postupku predaje, ocjene i obrane diplomskog rada o čuvanju tajnosti podataka
RU-US-1-01 – Radna uputa članovima Stručnog povjerenstva za ocjenjivanje diplomskog rada/ RU-US-1-02- Work instruction for the members of the Expert Committee for the evaluation of diploma theses
RU-US-2-01 - Radna uputa – postupak vođenja obrane diplomskog rada na PBF-u/ RU-US-2-02 Thesis defense at the Faculty of Food Technology and Biotechnology.
Predložak za pisanje diplomskog rada

Članak 22.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o izradi završnog rada i Pravilnik o izradi diplomskog rada i polaganju diplomskog ispita za studente koji studiraju po bolonjskom sustavu.

Članak 23.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja na Fakultetskom vijeću, a primjenjuje se od početka akademske godine 2021./2022.

Ovaj Pravilnik objavit će se na mrežnim stranicama Fakulteta.

DEKANIČA

prof. dr. sc. Jadranka Frece

KLASA: 602-04/21-01/01
URBROJ: 251-69-01-21-187

Zagreb, 28.09. 2021.